

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 2 0

87. ÅRGANG

I. NOVEMBER

1 9 7 5

SLUTTEN I SPANIA

Dette bildet kan kanskje illustrere de siste hendelser i Spania: Det er fra katedralen i Bilbao, men de unge våket ikke for den døende general Franco, de protesterte med en hungerdemonstrasjon mot Franco-regimets politistyre. Regimet skapte i 40 år mange slike kontraster, ikke minst for katolikker.

Redaksjonelt tar vi på side 300 i dette nummer opp en gammel debatt om borgerkrigen — det er tid for å rydde opp. Artikkelen: DET VAR INGEN «KATOLSK SEIER».

RED.

En katolsk mening om saken

„HINSIDES“?

Konklusjonen på den psykiatriske erklæringen som gjaldt den eldste av de to brødrene som sto tiltalt for drap ved Frostating lagmannsrett, er antagelig en av de sterkeste som noen gang er blitt presentert for noen norsk rett, skriver Aftenpostens medarbeider fra Trondheim. Erklæringen som er undertegnet av politilegen i Trondheim, Karl-Ewerth Hornemann og overlege Odd Kjøllestad, sier at tiltalte Edgar Anthonsen er en følelseskald seksualpsykopat — en sadist. Han er en farlig potensiell drapsmann og i gitte situasjoner kan han være en fare også for sin halvbrors liv. På den annen side innrømmes det at hans massive personlighetsdefekter er medfødte, og at han således er offer for sitt eget jeg. Selv har han sagt under observasjon — uten anger eller skyldfølelse — at han ikke bryr seg noe om saken, fordi han som sjømann allikevel har sett så megen elendighet rundt om i verden. Samtidig mener han at han har evnen til medfølelse, og han er av psykiatrikerne ikke funnet å være sinnssyk.

Ifølge referatet sier de to sakkynndige i sin konklusjon at begge brødrene har mangelfullt utviklede og varig svekkede sjelsevner. Edgar Antonsens sjelelige disharmoni oppgis som permanent og «derfor tydeligvis befinner seg hinsides helbredelse».

I dagene før denne erklæringen forelå, rullet man i retten opp skremmende, harde fakta i denne saken, vel en av de mest brutale mordsaker vår kriminalhistorie kjenner. Flere mord og flere hensynsløse og bestialske voldtekter ble øyensynlig fort erkjent av i hvert fall den eldste av brødrene. Ofrene har vært i alderen fra 80 til 12 år.

Mange mennesker har naturlig nok reagerte sterkt på de opplysninger som daglig har kommet frem i dagspressen. Flere ganger har jeg hørt vanligvis gode og fredelige personer si som sin personlige mening om saken, at den eldste burde skytes ned, en snill dame sa opphisset at hun gjerne selv «skulle kappet av hodet hans». Det går an å forstå den opprørte stemningen, folk oppfatter det som har hendt som skjulte trusler i en brutal tid mot dem selv og deres nærmeste. Derfor ble Edgar Antonsen noe som må slettes ut av samfunnet, en byll som må skjæres bort.

La meg gjøre to ting klart før jeg snakker mer om dette:

Stemningen blant folk gjorde det, etter min mening, nødvendig å skrive noe. Også dette menneske, Edgar Antonsen, må få sin sjanse, jo før noen av oss er klar over det, jo bedre.

For det annet: jeg slår ikke til lyd for at det strafferettslig skulle vært vist mildhet i en sak som denne — det er ikke det jeg mener med å gi ham en sjanse. Edgar Antonsen sto ved sine forferdelige tilståelser, og retten fant ham skyldig etter loven. Det var å vente at han fikk den strenge dom norsk lov kjenner. Dette har allerede skjedd når disse linjer leses. Vi har rett og plikt til å beskytte samfunnet og oss selv, det er noe som ikke kan og ikke må snakkes bort. Det er heller ikke det jeg tenker på.

Det som gjør saken så oppskakende når de sakkynndige mener at den eldste er «hinsides helbredelse», er at det går opp for oss at det her er snakk om et annet menneske, også det «skapt i Guds bilde», som vi sier og tror. Et menneske på kanten av et

stup, et menneske som ikke kan finne et frugg av medfølelse noe sted. Hvem av oss ber også for ham? Det er jo det vi burde gjøre, nå med en gang.

I den lille innføringen i Therese av Lisieux etterlatte skrifter som M. Drouzy skrev i slutten på femtitallet, heter det blant annet:

«Hva vet hun om synderne? Kan hun overhodet forestille seg hva synd er? Da er det at det inntreffer en begivenhet som hun siden skal huske hele sitt liv og som blir av avgjørende betydning for henne, historien om Pranzini. Besatt av trang til å ha penger hadde denne mann ved daggry den 17. mars 1887 kynisk kvalt to kvinner og et barn på 11 år. Alle avisene hadde kastet seg over saken, og det er få rettssaker som har vakt større oppsikt enn denne. Selv den fromme avis, *La Croix*, hadde gitt et detaljert referat av forbrytelsen og av rettssakens forskjellige faser. Therese, som siden jul visste at hun var kalt til å arbeide for syndernes omvendelse, finner seg her plutselig og konkret stilt over for en meget stor «synder», en som, skjønt han er dødsdømt, holder fast ved sin egen likegyldighet og manglende skyldfølelse.

«Therese føler seg personlig berørt av hele denne affæren. Hun ønsker å oppnå Pranzinis omvendelse og for å klare det tar hun «alle tenkelige midler» i bruk. I hemmelighet lar hun lese en messe, uten å si hvem det er for. Hun gjetter hvordan man vil reagere i hennes omgangskrets hvis man får vite at hun interesserte seg for «denne skumle skurk». Hun vet på forhånd at hun vil bli bønnhørt, men allikevel ber hun Gud om et «tegn». Hun ber om det «for å sette mot i seg selv, slik at hun fortsatt kan be for syn-

Den 1. november

Vil
De
høre
en
katolsk
mening?

■

dere. . . Vi må ikke glemme at Therese allerede i august 1887 hadde bedt om sin fars tillatelse til å inntre i karmelittordenen. Det vil si, at hun allerede hadde valgt formen for sitt apostolat, ikke den synlige form, men den strenge form. Den hvor man ikke ser resultater, den som foretrekker bønn og offer fremfor ytre handling. Det er derfor Therese ber om et tegn, det aner henne at hun senere skal arbeide i mørket, uten visshet om noen ting. Hun vil gjerne være sikker på at hun ikke skulle gjøre det forgjeves. Og så er det at hun får vite, gjennom avisen *La Croix*, at hennes synder, som hun sier, har omvendt seg i siste øyeblikk og kysset krusifikset. Therese har fått det tegn hun ønsket, hun vet nå med en sikkerhet som bygger på erfaring at hennes metode er virksom. Hun går inn i karmelitterordenen uten å beklage seg, hun vet at hun ikke vil kaste bort tid der. Som den nye lovs Ester vil hun der kunne arbeide for menneskenes frelse.»

Kanskje det sitatet kan fortelle en hel del av hva jeg tenker på. Og hvorfor jeg føler at det haster, at dette ikke er noe vi kan gruble stille over i den kommende vinter — til vi har

glenst saken. Vi har ansvar for denne mannen, som for alle våre medmennesker. Det er meningen at vi skal være kanaler for Guds nåde og tilgivelse. Og si ikke at det *ikke* er tilgivelse for enkelte ting, vi må ikke legge vår mål på Guds tilgivelse.

Therese skrev i datidens sprog, jeg har ikke nevnt historien om Pranzini i noen falsk forventning om at dagens morder vil kysse et krusifiks. Men Thereses *tanke* er gyldige, vår Kirke er fremdeles syndernes Kirke. Hvordan den er det og fortsettelsen er Herrens hemmelighet, men vi kan ikke sitte som passive, dømmende tilskuere.

Age Rønning.

Som leserne vil se snakker vi i ovenstående bare om Edgar Anthonson, den eldste av brødrene. Begge fikk livsvarig og sikring ved lagmannsrettens dom, men såvidt vi forstår ankes straffutmålingen for den yngre broren til Høyesterett. Derfor er han ikke omtalt her.

Red.

Så les
St. Olav
hver
14. dag

DET VAR INGEN „KAT

Det er av og til nødvendig å gjenta visse faktiske opplysninger for at de skal bli hørt. Henrettelsene i Spania og den protestbølgen som fulgte over store deler av den vestlige verden, har kanskje også blåst liv i en gammel katolsk strid om Franco-regimet. Derfor trenger vi fakta.

Efter Bilbaos fall mot slutten av den spanske borgerkrig, brøt det ut en intens diskusjon blant katolikker om den blodige krigen. Debatten ble ikke berørt i ST. OLAV den gangen, man ble stort sett stående med de gamle mål på partene: rød og hvit, kirkeskjender og trosfelle. Historikeren Hugh Thomas har i sin store bok *The Spanish Civil War* fått sagt en del om katolikkens feilgrep når de blandet tro og politikk for sterkt. Det man imidlertid også kan lære av verket er at vi skal være forsiktig med å felle en dom over Kirkens oppslutning om Franco i tredveårene. Det var høyst forskjellige meninger på katolsk hold om det som skjedde — akkurat som det antagelig er det i dag.

La oss gå tilbake til det som sikkert var avgjørende for mange trosfeller den gangen — det er den dag i dag et avgjørende moment for dem:

Meldingene om regjeringstroppenes overgrep mot kirker og kapeller og henrettelser av prester og ordenssøstre kom som et sjokk på hele den katolske verden. På kort tid sto man der med tusenvis av nye martyrer og følelsen av at den spanske kirke ville bli utslettet hvis ikke Franco vant. Hugh Thomas legger ikke skjul på disse tingene, men han gir oss samtidig et innblikk i det som skjedde i de områder nasjonalistene erobret. Den manglende balanse i de informasjonene vi fikk den gangen kan ha en god del av skylden for en ofte tilsynelatende ensidig katolsk satsing på Franco.

Hør selv:

I generasjoner hadde hat og forbitrelse og urettferdighet bygget opp til den eksplosjon som fant sted i «de rødes» Spania i den første tiden etter Francos militæroprør. Kirken, klostrene, prestene og ordenssøstrene ble regnet som en bedrestilt klasse som var med på å utbytte de fattige og som støttet de rike familiene i landet. Selv om Kirken ikke hadde noen del i selve opprøret, ble den ubarmhjertig angrepet av den republikanske militia. Man regner i dag med at 6 832 geistlige og ordensfolk ble myrdet på denne måten — det var 12 biskoper, 283 nonner, 4 184 prester og 2 365 munkere. Kirker ble brent over hele landet, verdifulle boksamlinger ødelagt, militamenn gikk i førstningen til stor forlystelse for folk rundt i stjålne liturgiske klær. Biskopen av Guadix og Almeria ble tvunget til å vaske dekket på et fangeskip før han ble skutt, biskopen av

Ciudad Real ble myrdet mens han arbeidet med et historieverk. En ordenssøster ble drept fordi hun nektet å gifte seg med en av de regjerings-soldater som stormet klosteret hennes i Madrid. Under en rettsak mot en prest i El Pardoprovinen barberte en av soldatene seg i kirkens fineste kalk. I Cervera ble en rosenkrans presset inn i øregangene på en munk til ørene hans ble sprengt, flere prester ble brent levende — det er nok av grusomme detaljer. Pålitelige detaljer. Og nyhetene om disse ting forklarer katolikkens sorg og harme. Og de forklarer også hvorfor en så klok mann som Pius XII til slutt kunne takke Gud for Francos «katolske seier». Kirken i Spania var tilsynelatende reddet.

Man overså dessverre noe vesentlig. Den 1. juli 1938 skrev Jacques Maritain en artikkel i *La Nouvelle Revue* hvor han minte om at de som drepte de fattige, «Guds folk», i religionens

OLSK SEIER"

navn hadde like stor skyld som de som skjøt ned prester i hat mot religionen. Bare et mindretall antagelig i Kirken lyttet til hans ord dessverre, det var jo også uhyggelige og skremmende nyheter fra de områdene seierherrene besatte:

Efter hvert som nasjonalistene med hjelp fra Tyskland og Italia rykket inn i flere og fler byer og landsbyer, rullet en ny bølge av mord og henrettelser over landet. Den store franske dikteren Bernanos hevder at det var 3000 brutale mord og henrettelser på Majorca fra juli 1936 til mars 1937. Lederen for den engelske katolske skolen i Valladolid mente at 9 000 ble skutt ned i den byen alene av Francos sikkerhetsstyrker, sivilgarde osv. Advokatrådet i Madrid regnet med over 9 000 henrettelser de første ukene i Sevilla, 2 000 i Saragossa, 5 000 i Granada.

Presidenten for Adoracion Nocturna i Pamplona fortalte biskopen av Vitorio at nærmere 8 000 var henrettet som regjeringstro, oppviglere og kirkefiendtlige i hele Navarre i begynnelsen. Blant dem som mistet livet var for eksempel rektorene ved universitetene i Oviedo og Granada, generaler som ble grepet, (en politiker ble myrdet med flammende spyd), alle arresterte representanter for Folkefronten, dikteren Garcia Lorca osv. Koner, søstre og døtre til de menn som ble slept bort fikk ofte håret skåret av. I Sevilla lot man i dagevis likene av de drepte ligge ute i gatene for å skremme arbeiderbefolkningen til lydighet. Franco ga ordre om at han ikke ville ha benådningsandragender på sitt bord før henrettelsene hadde funnet sted, — på en plass ble en mann henrettet på en bestialsk måte, mens man tvang ham til å rope «Leve Kristus, Kongen».

Hugh Thomas skriver at det var

en forskjell på myrderiene på den ene og på den andre siden. Grusomhetene på regjeringssiden ble ofte foretatt av uansvarlige elementer. På nasjonalistenes side ble det hele satt i scene av det offisielle maktapparatet. Så langt denne boken, den regnes for noe av det mest solide som er lavet over den spanske borgerkrig.

Det var jo ingen som hadde rett og ingen som vant «katolske seire» i den spanske borgerkrigen. Også noen her hjemme må snart forstå det. Det var ikke en krig mellom kommunistene og de troende, det var ikke snakk om å redde Spania fra de rødes grusomheter og velde, det var en eksplosjon av all urettferdighet i det spanske samfunn. I den eksplosjonen prøvde mange å fremme sine egne politiske mål, ikke minst de Moskva-tro kommunister som hensynsløst utnyttet unge menneskers vilje til å slåss for den skrøpelige republikken. En vilje som ble sterk da de så hvordan Storbritannia og Frankrike vek tilbake for ansvaret. De eneste som hjalp Madrid av de mektige var russerne — og deres spill forsto man ikke før det var for sent.

Vi har valgt et bilde til denne artikkelen fra en demonstrasjon i Utrecht i september mot Franco-regimet. Det er opplagt ikke en demonstrasjon av ytterliggående ungdom eller kommunist sympatisører. Det er en protestaksjon av hollendere fra antagelig mange politiske partier, det er mennesker som går i tog for å vise sin avsky for den gamle generals regime. Også denne redaksjon støttet en slik protest, men vil gjerne føye til følgende ord:

Vi ber for at Spania ikke kastes ut i en ny borgerkrig med nye ugjerninger og redsler — på begge sider. I dag mer enn noensinde.

A. R.

Pope banned in Spain

The reaction of Spain to Pope Paul's condemnation of repression in Spain has been that the Spanish radio has refused to broadcast its weekly Papal speeches. For 22 years Spanish Radio has carried a weekly broadcast — "The word of the Pope." Until now the Spanish section of Vatican Radio has put this together. The direct transmission from the Vatican to Spain took 15 minutes and included above all a precis of the Pope's speeches and general audiences. In the last broadcast the urgent request of Pope Paul to Franco to show clemency to those condemned to death was transmitted and made known throughout Spain. The general secretary of Spanish radio has cabled Radio Vatican to say that the broadcast would be temporarily suspended, the reason given being a new order of programmes.

Dette klippet er tatt fra en engelsk katolsk avis:

Efter at Pave Paul forgjeves hadde forsøkt å forhindre henrettelsene nylig i Spania og efter at han klart hadde fordømt bruken av vold på begge sider, svarte spansk radio med å stoppe sine ukentlige sendinger fra Vatikanet. Spansk radio har de siste 22 år regelmessig hver uke sendt en programpost som ble kalt «Pavens ord». Programmet ble redigert av den spanske avdelingen i Vatikanet Radio, det tok et kvarter og inneholdt stoff fra Pavens taler og generalaudien ser.

Det siste programmet som ble sendt inneholdt også Pavens inntrengende oppfordring til Franco-regimet om å vise mildhet mot de domte. Efter det fikk Vatikanet Radio beskjed om at sendingene inntil videre er stoppet.

En
klovn

KVINNER I KIRKEN

SR. SIMONE

Av KARIN GULLERUD-JOHANSEN O.P.

Jeg kom plutselig til å huske på denne historien:

I tosenen ved siden av meg på sykehuset — det er noen år siden — lå en klok, eldre lege, han hadde hatt hva man kaller «et første varsel», men var langt på vei fin igjen.

Dessuten hadde han humor.

Han fortalte meg en stille eftermiddag om sine år som doktor på Sørlandet. I en avis hadde han engang funnet en litt klosset formulert dødsannonse som han ikke kunne glemme.

Det gjaldt en avdød, ensom kvinne som hadde vært:

99 år og jomfru, på en dag nær.

Nå er ikke dette noe å smile av i seg selv. Men mannen vant mitt hjerte da han med oppriktig medfølelse og en hel del menneskelig varme sukket og sa:

— A, hvor jeg unte henne den dagen.

*

Efterpå lå jeg visst og glante i taket og tenkte litt på historien. Og på min egen reaksjon. Til slutt syntes jeg at jeg forsto ham.

Han gjorde jo ikke narr av noe som helst. Han var sikkert istand til å verdsette og respektere et ordenskall for eksempel. Han var bereist og hadde lest meget, ikke bare om sitt yrke.

Men han hadde også i et langt liv og under en lang praksis sett hva ensomhet kan være for en tragedie i et menneskes liv når vedkommende til syvende og sist var ment for noe annet.

99 års ensomhet. Det som kan være en gave hvis det er levet for andre og i et fellesskap, kan bli skrikende sårt under andre forhold.

Og derfor tenkte jeg som han efter en stund:

A, hvor vi unner henne den dagen.

PRO ECCLESIA ET PONTIFICE

Pater Jo Neve S.M. er under en kongress i Roma overrakt den kirkelige utmerkelse Pro Ecclesia et Pontifice. Udmerkelsen er gitt som en påskjønnelse for den skandinaviske innsats i kateketundervisningen.

København i oktober.

Noen dagligdags hendelse er det ikke at en katolsk ordenssøster tar en høyere teologisk eksamen, og slett ikke her i Norden. Man resonnerer gjerne som så: «Siden kvinner ikke kan bli prester, hva skal de så med en høyere teologisk utdanning?» Men ingenting sier at kvinner ikke kan bli teologer, og dyktige teologer. Det har nå benediktinersøster Simone Springer vist ved å ta licentiatgraden i teologi ved Københavns universitet. Et livs beskjefligelse med og studium av Bibelen har båret frukt: en imponerende avhandling på tysk, sr. Simones morsmål.

Dagen etter at hun har holdt sin vellykkede prøveforelesning på universitetet, sitter vi sammen i Lioba-søstrenes vakre kloster i København. Sr. Simone har allerede holdt et par ekstraforelesninger for meg. Det er snart gjort å komme i nærheten av hennes altoppslukende interesse, Bibelen, og som om man hadde trykket på en usynlig knapp, bryter en vel-talenhetens flom løs. Den lille, runde skikkelsen strutter av energi og vilje, ansiktet skinner av iver, og øynene blinker bak tykke brilleglass. Man lytter, man morer seg, man overraskes og man lærer nytt. Her er det sannelig et menneske med egne meninger, gjennomtenkte og gjennomlevde, og som ikke er redd for å gi dem fyndig uttrykk — stundom på et dansk som kunne få en mer sirlig ordenssøster til å vri sine hender — og med forfriskende jordnærhet og humor.

— Her sitter vi med resultatet av ditt studiearbeid de siste tre år, en avhandling som har gjort deg til lic. theol. Hva vil det si?

— Rett og slett at jeg har tatt

licentiatgraden i teologi. For å gjøre det må man normalt ha gjennomført et teologisk studium, altså ha teologisk embetseksamen. Det har ikke jeg, jeg har ikke engang studenteksamen. I grunnen hadde jeg bare to års organisert studium bak meg da jeg tok fatt på dette, resten har jeg gjort på egen hånd, og egentlig har jeg bare arbeidet med Bibelen — men i videste forstand. På den måten har jeg også beskjefliget meg med en del av det som hører med i et teologisk studium. Men heldigvis har det vært mulig å få de nødvendige dispensasjoner.

Sr. Simone sitter og lar tankene vandre — til sin klosterfamilie, som har gått så helhjertet inn for hennes studier, til pastor Hubert Messerschmidt, selvstudietidens oppmuntring og støtte, til professor Skydsgaard, utrettelig i råd og dåd, til bibelforskeren Henri Cazelles i Paris og dominikanernes Ecole Biblique i Jerusalem, til professor Eduard Nielsen, studieveileder for en meget selvstendig student — til alle som har sin del i det arbeid som nå er ferdig.

— Tittelen på din avhandling er like imponerende som selve avhandlingen. Går det an å si noe enkelt og kortfattet om det du arbeider med?

— Mitt utgangspunkt har vært den nød i den katolske kirke som jeg har sett — ved det at de fremskrittssivrige ville kaste alt over bord og nærmest begynne på punkt null igjen, mens de meget forsiktige torde ikke så meget som røre ved et komma av frykt for at det de hadde fått overlevert fra de gamle, kunne gå til spille. I denne situasjon måtte jeg si til meg selv: Kjære venn, et slikt oppbrudd som det vi opplever i dag, må ha vært før. Jeg tenkte på det jeg kjente til, på Israels historie. Og der tenkte jeg

Sr. Simone ved Genesaret sjø.

på overgangen fra tiden før eksilet til tiden etter eksilet i Babylon, på overgangen fra tiden før kongedømmet til kongetiden — overgangen kunne ikke ha vært mindre spenningsfylt enn den vi opplever i dag. Jeg kom så i tanker om hvordan de hadde båret seg ad. Dersom de greide overgangen, dersom de fant en løsning, kan så den være til noen hjelp for oss i dag?

Det var egentlig min problemstilling, og så undersøkte jeg den på to områder, på høstfesten som har røtter ned gjennom hele Israels historie, og på kongesalmene. Jeg fant ut at det jeg vil kalle et kjerneutsagn, noe bærende i det hele, har utfoldet seg på meget forskjellig vis ned gjennom Israels historie. Problemet er her altså forholdet mellom kontinuitet og tilpasning, og jeg ville undersøke om de bibelske forfattere ikke løste det ved å nytolke kjerneutsagnene ut fra en ny situasjon. Kanskje kunne deres fremgangsmåte bli til hjelp for teologene i dag?

— At bakgrunnen er blitt tosset, det kan ikke jeg gjøre noe for, det skyldes Hitler. Og sr. Simone forteller om den unge jødiske piken i Basel

som nok gjerne ville ta sin studenteksamen og studere, men hennes far sa: «En flyktning som er akademiker, kan ikke brukes noe sted. Det er bedre å bli håndverker.» Og så ble hun lærling i farens verksted. Han var møbelarkitekt, og det ble også hans datter, etter først å ha tatt svennebrev som møbelpolstrer.

På spørsmålet om hvordan i all verden hun kunne havne i Danmark, svarer sr. Simone at hun falt over den sveitsiske høyskolebevegelsen. Den var inspirert av den danske grundtvigske folkehøyskole, og den unge dame gav seg ikke før hun fikk komme til Danmark. I første omgang ble det blant annet to måneder på Krogerup folkehøyskole, hos Hal Koch, men da hun i 1950 igjen kom til Danmark, var det for selv å være høyskolelærer. Det ble hun på Askov, hos Arnfred — og der ble hun katolikk! Sr. Simone forklarer: Jeg trodde allerede på Kristus, men jeg ville finne ut om og i hvilken kirke han var mest levende til stede. Jeg drømte ikke om den katolske kirke, jeg syntes den var forferdelig. Men så ondt det enn gjorde meg, jeg kom til at Kristus var mest levende til stede der. Og

Vi henstiller til de av våre abonnenter som **ennå ikke** har betalt kontingenten for 1975, om vennligst å betale den snarest!

OBS. Nytt postgironr.: 2 04 64 80.

verre skulle det bli, for midt i det hele møtte meg klosterkallet. Å skulle være katolikk var ille nok, men å skulle gå i kloster, det var jo altså toppmålet. Det eneste som tiltrakk meg, det var at Kristus hadde satt meg stevne der, og han hadde lovet meg at jeg skulle få oppleve flere eventyr enn selveste kong David. Det var jo virkelig noe å satse på.

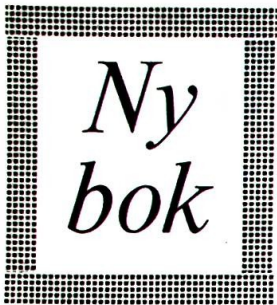
— Har han holdt ord?

— Det kan jeg ikke nekte for. Hvordan jeg kom til bibelforskning, var et eventyr. Eksegesen er i seg selv et eventyr, og det å være ekseget i et alminnelig kloster, det er også et eventyr.

— Ja, hvorfor akkurat bibelforskning?

— Go'e verden, det er da meget nemt! Hvis man spør en jøde hvor han har hjemme, så har han egentlig aller mest hjemme i Bibelen. Hvis han overhodet kunne eksistere i alle de forskjellige land i sin utlendighet, så er det fordi han har hjem i sin familie og hjem i sin Bibel. Når jeg så kom til Danmark og allikevel var en jødisk katolikk, så trengte jeg altså til et hjem. Det ene hadde jeg i min klosterfamilie og det annet i min Bibel. Jeg hadde alltid Bibelen øverst i min bokbunke, ikke så meget av fromhet, men simpelthen av — nei, ikke av hjemvé — snarere for å være blant venner. Derfor kjente jeg Bibelen bedre enn de fleste katolikker, selv om jeg visste at jeg ingenting kunne. Men til slutt fikk jeg da studere den skikkelig.

(Forts. neste side.)

Bölls rödfinker

Av KARIN GULLERUD-JOHANSEN O.P.

Hva er den største fare for et vesteuropeisk demokrati som Vest-Tyskland? Er det, som man gjerne tror, de politiske krefter på ytterfløyene, på ytterste høyre og især på ytterste venstre fløy? Er det ikke snarere den innenlandske overvåknings- og etterretningstjenesten som med sin snusing i folks politiske liv undergraver demokratiet, fordi alt og alle blir mistenkeliggjort og tilliten forsvinner?

Dette er det spørsmål den tyske forfatteren Heinrich Böll stiller i sin nye bok, en kortroman på bare 63 sider. Den har en tittel som vil si noe sånt som: «Rapporter til belysning av nasjonens holdning», og Böll fortsetter her linjen fra sin bok i fjor, «Katharina Blums tapte ære».

Den var et hvitglødende angrep på en viss art sensasjonspresse som under påskudd av å ville avsløre farlige venstrestremtiske elementer i samfunnet, ikke betenker seg på å ødelegge alminnelige, skikkelige menneskers gode navn og rykte, og dermed deres liv. Resultatet av disse sensasjonsjournalistenes virke er en atmosfære av angiveri, hevdet Böll.

I år går han videre i sin utforskning av «heksejakten» på virkelige og innbilte venstreradikalere og anarkister i

Vest-Tyskland, og skytset rettes altså mot den innenlandske etterretningstjenesten. De mange spionaffærer og ikke minst Baader-Meinhof-bandens virksomhet har naturlig nok skjerpet de vesttyske myndigheters vaksomhet, men Böll mener tydeligvis at man går for langt, og at man har en tendens til å se spøkelser ved høylys dag.

Bölls våpen er denne gang ikke raseriet, men den groteske satire som tar sikte på å latterliggjøre hele den gravvalvorige etterretningstjeneste, alle dens hemmelighetskremerier og alt dens vesen.

Leseren føres inn i en fullstendig forrykt verden, der det ikke finnes mennesker, bare hemmelige agenter, oppdragsgivere og mistenkelige personer. Agentene er av sine forskjellige oppdragsgivere blitt sendt til et miljø som myndighetene mistenker for å være farlig venstrevridd. Der gjelder det å anlegge den rette rødferve for å skaffe seg innpass. Inntrykkene rapporteres selvsagt til de overordnede, og det er disse rapportene som utgjør boken.

Naturligvis går så vel agenter som oppdragsgivere under dekknavn, og de uttrykker seg i et fullstendig latterlig hemmelig språk. De har helt mistet kontakten med virkeligheten og tumler omkring i sin egen verden der

SR. SIMONE

Forts. fra forrige side

Jeg spør om hun nå har nådd sitt mål. Sr. Simone mener at det er en etappe på veien, og fremtidsplanene er klare:

— Det er tre ting jeg egentlig vil gjøre. Det første er å leve det klosterliv jeg er blitt kalt til, det er det viktigste. Så kommer to ting som er

sidestillet for meg: et visst pastoralt arbeid — kurser, foredrag ... — og samtidig et videregående vitenskape-
lig arbeid på et eller annet punkt.

— Du var pionér da du som eneste pike tok ditt svennebrev, og nå er du igjen pionér. Er du ikke fristet til å gjøre kvinnesak, for ikke å si søstersak, ut av det?

— Så kommer man omgående inn i alt dette snakk om kvinnelige prester. Og jeg mener at denne diskusjon avhenger av at presten en gang får beskrevet nøyaktig sitt arbeidsområde. Hva er det spesielle arbeid for en prest hvor han simpelthen ikke kan erstattes? Først når man har skåret vekk alle utenverker, så kan vi be-

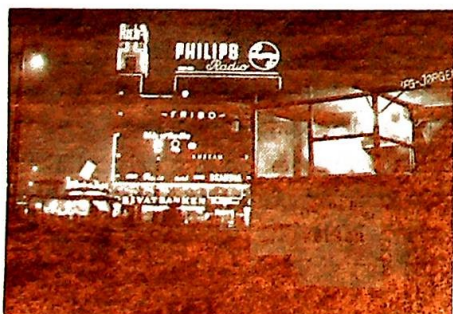
gygne å diskutere om dette spesifikke som er *presten*, skal overtas kun av menn eller også av kvinner. La oss så dele resten av oppgavene mellom oss og gjøre dem virkelig i fellesskap, slik at det blir liv, og ikke slik at kvinnen gjør det som om hun var mann og mannen som om han var kvinne. Hvis likeberettigelse består i en likedannelse, så synes jeg vi snyter vår Herre.

— Og oss selv kanskje?

— Ja, selvfølgelig. Det er da klart. Og jeg vil sannelig ikke forringe kvinnens stilling — tvert imot.

Efter enda noen bemerkninger om samspillet mellom kjønnene, avslutter sr. Simone med en tankerekke som er typisk for hennes måte å nærme seg problemene på. Vi snakker om kvinnens stilling, og hun sier:

Det spennende i vår tid er at alle de ting som man mente var utdebat-

alle er mistenkte. Uheldigvis kjenner de ikke til hverandres virksomhet, og så går det som det må gå: de begynner å spionere på hverandre.

*

Det hele begynner for alvor da Rød Salamander I, lederen for de fem kvinnelige agenter som har dannet en anarkistgruppe utenfor all ordnet anarkistvirksomhet, blir invitert hjem til en hemmelig agent med det velklingende navn Rødfink, som på tysk også får en til å tenke på annet enn fugler. Hun blir skremt av hans store forråd av fyrstikker og fyrverkerisaker — nok til å blåse hele nasjonalforsamlingen i luften — som han stolt sier. Riktignok har han presentert seg som pyroteknisk kunstner, «ildkunstner», men allikevel... Og så bruker han hårvann fra Øst-Tyskland. I sin rapport lurer hun på om man ikke står overfor en ny Guy Fawkes.

Også en annen sikkerhetsagent, Gårdhesten, har merket seg Rødfink og hans enorme fyrstikkforbruk. Han har dessuten sett et venstreradikalt pornoblad stikke opp av baklommen hans, og det mens han stod i ivrig samtale med den pavelige sendemann. Han rår til kontroll av fyrstikkosalget.

Rødfink på sin side blir like urolig da han møter en «major» som tilbyr ham ammunisjon fra hærens lager til en forestilling i militære kretser. Enn om det hadde vært en samvittighetsløs person med tvilsom politisk holdning som hadde fått et slikt tilbud. Noe så godtroende og tankeløst!! Han anbefaler sine overordnede å gjøre noe med denne majoren — uten å ane at også han er hemmelig agent og dessuten Rød Salamanders kjæreste.

Det hele utvikler seg til et ubeskrivelig kaos. Etter at Rødfink har villet kjøpe 60 000 fyrstikker på en gang, beslutter myndigheten å følge Gårdhestens råd. Alle som skal kjøpe fyrstikker, må melde seg hos politiet. Resultatet blir svartebørs, lett uro og latterliggjørelse av landet i utenlandsk presse.

Rød Salamander på sin side har fattet en ubegripelig interesse for parmesanost. En ire som svirrer rundt i landskapet, synger ustanselig lange, sorgmodige sanger, men i hver eneste sang roper han plutselig 'cheese', og hver opptreden ender med noen linjer om parmesanost som han øyensynlig er svært opsatt på å få tak i. Etter som mannen uten tvil er medlem av IRA, må denne osten ha betydning for bombefabrikasjon, mener hun. Og hun kommer over lesestoff som bekrefter hennes mistanke. Myndighetene blir igjen varslet, og under en mottagelse i det konservative parti blir halvannen kilo parmesanost beslaglagt. Det tales om å forby bruk av reven ost i diplomatiske sammenhenger, og i det hysteri som oppstår, skyter en nasjonalt sinnet bonde sin eneste ku — ut fra tankerekken: ku — melk — ost — reven ost.

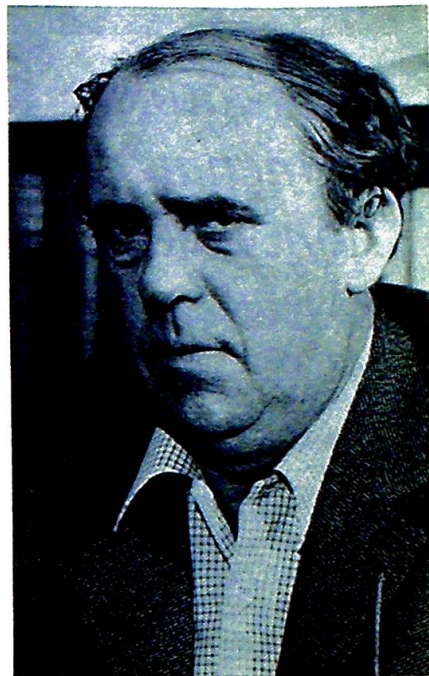
*

Resultatet av sikkerhetsagentenes nidkjære virksomhet er at de alle blir arrestert. Man skulle altså tro at hele foretagendet var en ynkelig fiasko. Men neida, en offisiell kommisjon som gransker saken kommer til noe annet.

Ikke bare har de røde salamanderes razzia på forskjellige skoler brakt for dagen en del revolusjonær litteratur — om bondekrigen, om 1848 og om 1917, østeuropeiske publikasjoner og skrifter av anarkistisk eller leninistisk innhold, man har også fått satt opp en liste over i alt 736 mistenkelige personer. Undersøkelsen gjaldt ikke deres offentlige, men deres private meningsytringer, og der hadde det kommet frem interessante ting. Især hadde det vist seg at svært mange av dem kjente til — eller til og med satte pris på — Sartre.

Alt i alt en meget lovende begynnelse, mente kommisjonen, der man hadde høstet nyttige erfaringer. Men nå gjaldt det å få det hele inn i ordnede former som kunne sikre fortsatt arbeid og grundigere arbeid. Det er vel og

(Forts. s. 309.)

Heinrich
Böll

ter, de er slett ikke utdebattert. Kvinnen står i en helt ny situasjon, og det er spennende, men vi er ennå ikke ferdige med den. Vi har bare så vidt begynt å rote rundt i den. Og det er det sedvanlige. Det er som med Israels utvandring av Egypten: Først opplevde de den, og så tenkte de over den — det var et par århundrer senere, og så skrev de den ned — enda et par århundrer senere. Nå har vi opplevd at vi er kommet i en ny situasjon, vi har etterhånden så smått begynt å tenke over den, og så kan vi kanskje en dag finne løsninger på den. Det er ikke noe å skamme seg over — det er slik å være menneske. Kan du huske Storm P., han sier noe slikt som: «Folk sier: Man skal tenke og derefter handle. Jeg har handlet, og nå tenker jeg.»

⚡

En katolsk mening om saken

Evely om Kirken:

«VI HAR IKKE EN RESERVERT Plass»

En levende menighet, et fellesskap av kristne, har én rolle å spille, og det er å åpenbare den oppstandne Kristus, å gjøre Kristus synlig i all sin herlighet.

Dette synlige Kristi legeme er bygd opp av et synlig tegn — dåpen er ikke en isolert handling, som bare gjelder individet; den frelser bare ved å innlemme oss i Kristus, ved å forene oss med andre, ved å ta oss bort fra en splittet verden uten kjærlighet, og inn i en kirke hvor kjærlighetens Ånd blåser.

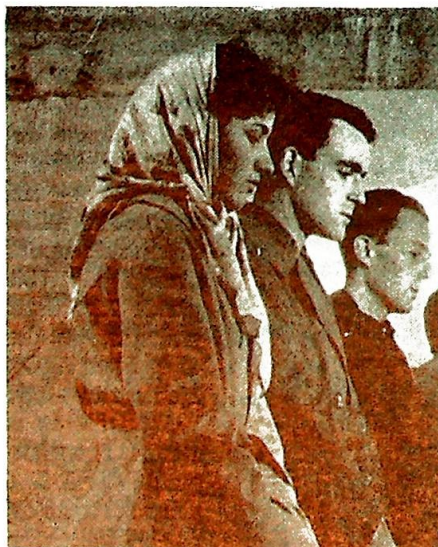
Synden — som vi har brakt med oss inn i verden, og som vi stadig fornyer — er det som får oss til å være uvitende om, hate, forakte, utbytte og undertrykke hverandre. Å rive et barn ut av dette hedenske mønsteret som det er snørt inn i fra fødselen av, krever alle de bønner og påkallelser som vi omgir dåpen med. Det stakkars lille vesenet er nok ikke besatt av djevelen, men vi har selv allerede fanget det i et djevlesk nett av fordommer, splittelser og organisert egoisme som vil virke inn på hele dets livsbane. Vi kunne trenge noen kraftige bønner og besvergelses selv, for å få oss til å slutte med å høre mer til vår samfunnsklasse enn til vårt religiøse samfunn, med å føle oss nærmere dem som står på samme velstandsnivå som vi, samme nivå i kultur og oppdragelse, som tilhører samme rase, enn vi føler oss nær dem som er våre brødre i kraft av vår dåp til Kristus.

Hva er vitsen med å døpe et barn og ikke innlemme det i et samfunn? Selvfølgelig, det vil bli Guds barn — men hvor skal det møte sin familie? Selvfølgelig vil det motta nåde, men den nåden er å elske andre, og hvor

skal det få lære å praktisere det?

Kristi vilje er ikke bare å forene oss med ham, men å forene oss med hverandre: «At de må være ett.» Kristus er aldri til stede i et menneske som søker ham, mens det utelukker andre. Alt i oss som er rent privat, alt som er spesielt for oss, er fordømt til å forsvinne. «Må Kristi legeme bevare din sjel til evig liv.» Bare det i oss som lever ved Kristus er frelst og gjort udødelig. Bare den delen av oss som er innlemmet i Kristus vil få evig liv, bare den delen som han levendegjør med det samme livet vi deler med andre. For Kristus var *det* menneske som ikke ønsket å holde noe for seg selv, som ikke hadde noe «privat» — det menneske som blir til akkurat hvem som helst; for absolutt hvem som helst kan motta ham og ta ham i eie.

Å dele ut kommunionen er en skremmende ting å gjøre: Å måtte betro Kristus til absolutt hvem som helst — til barn, til folk med tankene milevidt borte, til verdslige mennesker, til neurotikere, til folk som

åpner munnen, men som ikke lar sitt hjerte se. I vårt stille sinn sammenligner vi oss med ham — med alle våre engstelser, våre fordommer, våre antipatier, vår selvishet, vår stivhet. Vi er vanskelige, kritiske, utilfredse — men Gud gjør oss til sine brødre og søstre. «Skjønt han var av guddoms rang» — han kom fra en god familie, et godt miljø — vokter ikke Kristus «skinnsykt over sin stilling som Guds like. Nei, han oppgav alt sitt eget, gikk inn i slavens kår, og ble et menneske som vi». Et menneske som hvem som helst av oss: «Å se til som et menneske i all sin ferd, bøyde han seg, underkastet . . .» (Fil 2, 6—8.)

Med oss er det dessverre derimot slik, at det som bestemmer våre sympatier og våre vennskaper, det er ikke vår dåp, men alle slags ubetydelige forskjeller: Han er rik, jeg er fattig; jeg kommer fra én slags familie, han fra en annen; jeg har utdannelse, han har ikke; jeg er fra arbeiderklassen, han er middelklasse. Og så glemmer vi vår grunnleggende likhet: Han tilhører Kristus, og det samme gjør jeg.

Verdens velsignende ord til sine nyfødte lyder noe i retning av dette: Må han bli uavhengig, mektig, rik. Men Kristi ønske lyder: Må han lære å elske, å stille seg til tjeneste for andre, å være fattig, mild, å hungre etter rettferdighet, å være rettskaffen og barmhjertig. Og for å gjøre ham til alt dette, gir Kristus den nyfødte til oss i kirken. For et paradoks; vi ønsker å frelse oss selv, og vi får til oppgave å frelse andre. Vi ønsker å klynge oss til Gud alene, og vi får beskjed om å slutte oss til våre brødre. Vi ønsker å komme inn i himmelen, og så står vi her, brakt inn i

et samfunn som utgjøres av en masse av altfor jordiske brødre.

Kristi religion tar sikte på å leve i en kirke, i et legeme — men ikke å bli fange der. Kristus tok på seg et legeme ikke for å frelse det, men for å frelse verden. «Utenfor kirken ingen frelse» betegner riktig forstått de kristnes misjonskall, deres verdensvide ansvar. Kirken er et «lys som åpenbarer Kristus for hedningene» (Lk 2, 32), ikke en sengelampe for de kristne.

Vi må vokte oss for å gjøre kirken til et oppbevaringssted for fromme sjeler. Saltet er til for å bli tatt ut av saltbingen, og hver eneste messe avsluttes med en utsendelse, en misjonsoppfordring som sender den kristne menighet ut over verden. Religiøse seremonier skulle ikke forbruke vår energi, men produsere energi. En kan lett slappe av, og tilbringe dagen med morgenbønn, messe, høymesse, sakramentsandakt, vesper og kompletorium, overbevist om man gjør noe riktig bra. Men, som jeg før har sagt, vi lever ikke for å spise, vi spiser for å leve. Bønnen må aldri høre opp, og derfor passer den utmerket sammen med arbeid. Herren be-

falte oss ikke: «Kom og stirr på meg,» men: «Gå ut... og gjør alle folkeslag til disipler» (Mt 28, 19). Når vi ber, skal det være en bønn om at «han som er herre over avlingen, sender arbeidere ut for å høste den» (Mt 9, 37). Dersom vi ber oppriktig, vil mange bli sendt.

Et «katolsk miljø» innebærer en selvmotsigelse. Allikevel synes det som om mange ledere i den katolske aksjon anser det som sitt store mål å danne solide «katolske blokker». Et barn blir plassert i en katolsk barnehage, i en katolsk skole, et katolsk gymnasium. Så snart denne prosessen er gjennomført, prøver vi å få vedkommende inn i alle mulige katolske grupper, enten det gjelder arbeid eller fritidsbeskjeftigelser. Etter til sist å være avgått ved døden under tilsyn av en katolsk lege, vil dette jordens salt ikke ha saltet noe som helst, dette stykke surdeig vil ha tilbrakt sin eksistens omhyggelig isolert fra deigen. Vi har skapt for oss selv en mentalitet der det gjelder for enhver pris å bevare — bevare vår tro, våre barn, vår uskyld, vår sjelfred. Imidlertid burde all den energien som vi på denne måten bruker til

å «forsvare» oss, i virkeligheten bli anvendt til beste for dem vi er ment å være et lys for. Katolisismens dimensjoner er universets. Det kristne fellesskap kjenner ingen andre grenser enn hele menneskehetens.

Å være døpt er nødvendigvis å være en misjonær, siden det er det samme som å bli gjort Kristus lik — han som kom, ikke for å frelse seg selv, men andre. Dåpen skaffer oss ikke en reservert plass i himmelen; den gir oss en rolle å spille i verdens evangelisering. Den kan bare frelse oss ved å gjøre oss til frelsere. Alle som er alt for ivrige etter å frelse sin sjel, vil miste den. Den tjeneren som trer frem på den ytterste dag med bare sin egen talent i hånden, vil bli spurt: «Hvor er resten?» Ikke desto mindre er denne talenten intakt, ren, faktisk godt bevart, omhyggelig inntullet som den er i et tørkle. Alt sammen forges: Han blir fordømt. Vi kommer til å få høre det samme spørsmålet: «Hvor er resten? Vis oss de andre... Alene er du ikke av interesse for noen. Helvete er de ensommes himmel.»

En kongress i Roma

Av STEFAN MURAK

Efter som latinen ble erstattet av nasjonale sprog i liturgien i Den katolske kirke, har det oppstått visse problemer for de katolikker som av en eller annen grunn befinner seg i fremmede land. Man kan ikke lenger komme til en katolsk kirke hvor helst i verden, og allikevel føle seg hjemme som før. Ritualet er fremdeles det samme, men sproget er fremmed. Også i Kirkens møtevirksomhet ble avskaffelsen av latin følbar. Den yngre generasjon av katolske prestere har ikke lenger den solide utdannelse i latin, og dermed heller ikke et felles sprog. Under katolske konferanser, som ved andre internasjonale sammenkomster, prøver man forskjellige utveier. Man arbeider i atskilte sproggrupper og kommuniserer så gruppene i mellom, enten ved simultanoversettelse eller ved valg av et nasjonalt sprog, mer eller mindre kjent for alle. Dette er ikke noen tilfredsstillende løsning, fordi det alltid er noen som ikke forstår sproget godt nok. Det oppstår alltid misforståelser.

Med dette for øye ble det i oktober 1974 arrangert et symposium i Niepokalanow ved Warszawa. Symposiet ble organisert av polsk seksjon av IKUE (Internasjonal Katolsk Esperantist Forening). Det deltok ca. 100 personer fra forskjellige land, hovedsaklig vesteuropeiske. Det bør kanskje nevnes at i Niepokalanow er det et franciskanerkloster anlagt og bygd opp av pater Maksimilian Maria Kolbe, martyr fra Dachau, opphøyet til helgen i 1971. Da han arbeidet i Japan skrev han i 1931 til O. J. Nazim Muzgenzai no Sono «Kavaliro Esperanto» (tidsskriftet som han hadde planer

(Forts. s. 310.)

ST. OLAV

KATOLSK
TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 50,—
PR. ÅR

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00 18.30	11.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587			9.30
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00 19.00
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvg. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195			
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255			11.00
LILLEHAMMER, <i>Mariakirken</i> , lörd.: Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550 sønd.:		18.00	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35 Eikeli kirke		8.30 19.00	10.45 9.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.30 9.30	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214		8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i> <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		19.30	11.00
<i>St. Elisabethsostrene</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 487		8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)		19.00 8.00	11.00
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30
NARVIK: <i>Den svenske sjømannskirke</i> , Prestebolig: Einervegen 7. Tlf. 41 634			11.00
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072			11.00

Bölls rødfinker

(Forts. fra s. 305.)

bra å merke seg folks uttalelser offentlig og privat, i skrift og i tale; det er også nyttig å kartlegge deres verner og interesser, finne ut hva de leser og hvor de reiser... det er bare ikke nok. Det finnes mennesker som aldri griper ordet i en diskusjon, som aldri uttaler seg. Det gjelder å finne et middel som kan kaste lys også over deres holdning, og midlet er funnet — det skjulte kamera. Ved hjelp av det kan man fastholde folks ansiktsuttrykk, og det kan fortelle mer enn de aner, især sammen med en nøyaktig beskrivelse av hele situasjonen. Slik kan man på en vitenskapelig måte kartlegge hele befolkningens sinnelag, uansett alder, miljø og yrke. Man må utdanne portrettfotografer og psykologer til dette arbeidet, og skulle det bli for kostbart, foreslås det at undervisnings- og justisdepartementet sammen oppretter et forskningsinstitutt.

Så vidt Bölls offisielle granskningskommisjon, og leseren sitter igjen med sine inntrykk. Om han vil finne

boken morsom, det vil avhenge av hans form for humor. Naturligvis er boken drivende dyktig laget, av en forfatter som kan sitt håndverk. Det amerikanske bladet NEWSWEEK sier at «Rapporter...» er en meget morsom bok. Det er mulig at det er meg det er noe galt med, men jeg synes ikke det, og jeg er heller ikke så sikker på at Böll først og fremst er ute etter å fremkalle den store gapskratten. Til det er han for sammenbitt, for kald også. Han trekker frem ting som etter hans mening er en fare for demokratiet i vestlige land, og han vil få oss til å tenke. Men tanken går uvilkarlig til land — ikke så langt fra Bölls eget — der etterretningstjenesten nok ikke hadde tålt en spøk som denne.

Heinrich Böll:
BERICHTE ZUR GESINNUNGSBLÄTTER
DER NATION
Kiepenheuer & Witsch 1975.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke		
Bispegården	}	Arendal
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Franciskus Kirke	}	Bergen
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Hammerfest
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Hønefoss
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.	}	Lillestrøm
St. Mikals Kirke		
St. Mikals prestegård	}	Tromsø
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Trondheim
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	Tønsberg
Vår Frue Kirke		
Bispegården		
St. Olavs Kirke,	}	Tønsberg
Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

Den store Ikonkalenderen for 1976 er kommet: kr. 65,50.
Vakre franske kors og krusifikser i oliventre og bronse.

Bøker:

Herderbücherei:

Boros: Der Anwesende Gott, kr. 14,10.

» Geborgene Existenz, kr. 14,10.

Pachmann: Gott lässt sich nicht verbannen, kr. 14,10.

Herausgegeben von Heinrich Zoller: Die Befreiung vom wissenschaftlichen Glauben, kr. 14,10.

v. Balthasar: Katolisch, kr. 32,60.

Küng: Was in der Kirche bleiben muss, kr. 21,20.

Moltmann: Wer ist «der Mensch», kr. 21,20.

Ratzinger: Prinzipien christlicher Moral, kr. 34,40.

Merton: Seeds of contemplation, kr. 11,50.

» Basic principles of Monastic Spirituality, kr. 3,00.

» The Asian Journal, kr. 55,00.

A Carthusian: Christ The Vision, kr. 8,25.

Medieval Spiritual Writers, kr. 9,90.

Jesus In Christian Devotion And Contemplation, kr. 19,75.

Yves Raguin: How To Pray Today, kr. 10,70.

A Christian Anthropology, kr. 18,00.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1 — Tlf. 20 72 48
9—16, lørdager 9—14

En kongress i Roma

FORTS. FRA SIDE 308

om å stifte) «ville sikkert ha suksess også her i Japan». Til polske esperantister skrev han i 1937 «Deres arbeid i esperantos verdensbevegelse behager Immakulata.» Pater Maksimilian M. Kolbe er IKUE's skytshelgen.

På dette symposium ble det foreslått å arbeide for innføring av espe-

ranto i Den katolske kirke, som konferansesprog. Den 36. IKUE-kongress i Roma skulle være det første skritt på veien til realisering av idéen.

Kongressen i Roma ble arrangert som en pilgrimsferd. Vi besøkte kirker, klostre, katakomber hvor vi kunne tilbe Gud og be hans hellige om forbønn for oss selv og vår sak. Vi var ca. 300 deltakere med over 40 prester og en biskop. Det var kardinal Wyszynski's assisterende biskop Hans Eminense Wladyslaw Miziolek. Særlig imponerende var våre konselebrerte messer på vårt internasjonale sprog. På åpningsdagen den 12. august fikk vi besøk av Osservatore Romano, hvor de har erklært seg vil-

lig til å utgi sin ukentlige utgave på esperanto, hvis vi klarer å skaffe oversettere. Onsdag den 13. august tok vi del i den ukentlige audiens hos Paven. Under sin hilsmingstale fortalte paven om vår kongress, IKUE's arbeid og om esperanto generelt. Først på italiensk, senere på fransk. Talen ble gjengitt i Osservatore Romano med kommentarer. Vi fikk hilsmingstelegrammer, bl. a. fra kardinal König i Wien og kardinal Willebrands. Radio Vaticana er villig til å sende på esperanto, bare visse formaliteter er i orden.

Hvordan skal vi kommentere resultatene av den 36. IKUE-kongressen?

Jo, artikler i Osservatore Romano

PORSGRUNN

**B. MOLAND
KOLONIAL**

Storgt. 157
Tif. 51 520 — 51 521

KRISTIAN THOWSEN A/S

Glassmesterforretning
Speilfabrikk - Glassliperi
Lager av alle sorter glass

Byggmester

ANTON NIKOLAYSEN

Bergsbygda - Tif. 10 795

FREDRIKSTAD

EDVARDESEN & NORHEIM A/S

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tif. 11 220 - Fredrikstad

BERGEN

Peter M.

KOLDERUP

Strandgaten 60
Glass - Porselen - Stentøy

BERGEN

1/5 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyrsforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM

Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk

Tif. 99 016 Bergen

Solhelmgt. 25

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

NYGÅRDSGT. 19

FORSIKRINGS-AKTIEMÅLSKAPET **VESTA** LIVSFORSIKRINGSSELSKAPET **HYGEA**

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

ble sikkert lest av få og er allerede glemt. Kommer det ut en esperanto-utgave av Osservatore Romano, vil den bli lest bare av esperantister, uten noen virkning på publikum. Det sammen kan vi si om sendinger på esperanto fra Radio Vaticana. Audiens hos Paven har stor betydning for vårt arbeid i katolske land, hvor vi ofte møter skepsis på moralsk bakgrunn. Disse innvendinger kan vi lettere avfeie i dag. Kanskje størst betydning har de telegramhilsninger vi fikk. Fordi det betyr at vi har venner i kardinalkollegiet som kan snakke vår sak på høyeste hold. Det åpner døren for vårt arbeid videre.

Neste IKUE pilgrimskongress er berammet til 1977 i Czestochowa i Polen. Neste kanskje til Jerusalem.

Vi skal på ny og på ny gjøre det vi kan for saken, som etter vår mening har stor betydning for vår Kirke og for hele verden.

Stefan Murak.

Har De tenkt på en ting?

Et års-abonnement på «St. Olav» er en bra julehilsen.

Neste nummer av St. Olav kommer 15. november

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A/S

Haakon VII's gt. 1, Oslo

Sentralbord 41 77 30

Møbler

AA. ANSETH A/S

TASEN SENTER

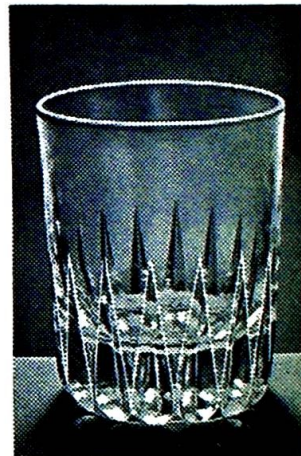
Kai Munks vei 41 A

OSLO 8

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekkert i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3,50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER

Jens J. Andersen
TOYENGT 2. Oslo

FILM

GUDFAREN DEL 2

Det er ikke rart at det er kommet en fortsettelse av «Gudfaren», som for et par år siden var en av de største filmisk-økonomiske suksesser Hollywood har opplevet. Det var flere årsaker til det, blant annet de romantiske forestillingene om 1920-årene, interessen for Mafia-bevegelsen som periodisk har dukket opp i USA, en ny realistisk linje med blodsprut og knivstikk i nærbilder, kanskje også en vilje til å forstå, og ikke bare fordømme.

«Gudfaren, del to» foregår både før og etter første del. Den viser hvordan guttungen Vito, 10 år gammel, må smugles ut fra Sicilia for ikke å falle i blodhevnkrigen mellom to familier, og hvordan han som ung innvandrer i New York oppdager spillereglene i italienerkvarteret, de reglene han etterhvert blir en mester i å følge, og som gjør ham til «gudfar» for en hel Mafia-familie. Samtidig følger vi sønnen Michaels utvikling som det nye familieoverhodet etter Vitos død. Disse sprangene i tid gjør filmen mindre sammenhengende, og selve handlingstråden mer opptrevet i løse buster, men det gir anledning til en dyper karakterstudie av Michael.

Det er lett å se ham som fanget inn i et system basert på falske verdinormer. Mafia-bevegelsen bygger på

beinhard lojalitet, og samtidig 100 % mistillit til omtrent alle. Det eksisterer visse æresbegreper, visse former for oppførsel som ikke må overskrides. Sett innenfra er Mafia'en en kultur med sine særpreg som også kan sees i sympatisk lys, hvis man er istand til å lukke det ene øyet hele tiden. Sett fra et ordnet samfunns synspunkt er bevegelsen total uakseptabel, sett fra et kristent synspunkt er det knapt mulig å diskutere med den. At dens tilhengere, eller slaver om man vil, iakttar alle former for kirkelig tekkelighet, med barne-dåp, konfirmasjon, vielse og begravelse under megen geistlig bistand, gjør dem bare til verre hyklere.

En film som er så opptatt av dybdestudier i Mafialederens psyke må nødvendigvis også sees fra en annen vinkel: blir han skjønnet? Møter vi her en farlig tendens til å gjøre gangsterlederen Michael sympatisk? Det var faktisk mange som «likte» ham etter den første filmen, han var jo pen å se på, mere «amerikansk» enn resten av familien som ennå virket som innvandrere, han var endog amerikansk offiser. Det lyder utrolig når det skrives, men denslags gjorde inntrykk på mange. Anmelderen er kanskje mindre påvirkelig for latinsk sjarme, han synes den unge Michael Corleone er et riktig usympatisk skadedyr — og han synes at filmen er en skremmende, talentfull og avslørende dybdeboring i menneskelige avgrunner. Den er vel verd å se, for dem som orker 3½ time på kino.

PER BANG.

**Bispevisgel
i
Trondheim
søndag
den 7. desember**

November

Den 1.

Allehelgensdag

*

Den 2.

Allesjeldersdag

*

Den 4.

Karl Borromeus

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 95 18.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 50 pr. år. Kr. 25 pr. ½ år. Utlandet kr. 60.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.